

Verslag 47ste vergadering van het Codex Comité voor Voedseladditieven (CCFA)

Algemeen

Van 23 tot en met 27 maart 2015 vond het 47ste Codex Comité voor Voedseladditieven (CCFA) plaats in Xi'an(China). Aan de vergadering hebben delegaties uit 51 Codex landen, de Europese Unie en vertegenwoordigers uit 32 internationale organisaties, FAO en WHO deel genomen. De voorzitter van de vergadering was Prof. Dr. Junshi Chen, van de "China National center for Food Safety Risk assessment (CFSA)". Voor Nederland namen deel het Ministerie van VWS en het RIVM. De delegatie van het RIVM woonde ook de *physical working group* bijeenkomst bij, die voorafging aan de CCFA op 20 en 21 maart.

Het welkomstwoord werd gedaan door Dr. Xiaotao JIN, vice-minister, *National Health and Family Planning Commission* (NHFPC). In zijn openingstoespraak ging dr. Chen met name in op het feit dat sinds de vorming van de NHFPC in 2014 circa 5000 nationale voedselstandaarden waren herzien en 500 nationale voedselstandaarden waren ontwikkeld.

Pre-session werkgroep over de GFSa

Voorafgaand aan de CCFA is op 20 en 21 maart in een werkgroep, onder het voorzitterschap van de delegatie van de Verenigde Staten en op basis van het document opgesteld door de E-werkgroep onderhandeld over aanbevelingen voor de *General Standard for Food Additives* (GFSa). Dit ter voorbereiding van de behandeling van deze punten tijdens de plenaire CCFA vergadering. De aanbevelingen kunnen zijn: opname in de lijst, opschorten van werkzaamheden voor toepassingen, het intrekken van toepassingen of correctie van de gegevens van voedseladditieven.

De werkgroep heeft aanbevelingen gedaan voor 675 toepassingen (oa 302 met de aanbeveling voor adoptie/aanpassing en 285 met de aanbeveling voor intrekken) van additieven met de functie "zuurteregelaar" die gebruikt worden voor een andere functie dan zuurteregelaar; additieven met een andere functie dan "emulgator, stabilisator en verdikkingsmiddel", "kleur" en "zoetstoffen"; additievetoepassingen (actuele gebruiksniveaus) in de categorie '*Grapewines and its sub-categories*'; toepassingen voor INS 1504 (i) en (ii) en 234 (nisine) voor bepaalde vleesbereidingen en voor de categorie '*Edible caseins*'. Ook zijn aanbevelingen gedaan voor de herziening van bepaalde additievetoepassingen en voor nieuwe toepassingen. Daarbij is voor het eerst gebruik gemaakt van een formulier dat speciaal is ontworpen voor nieuwe voorstellen of aanpassingen. Belangrijk is wel dat alle delegaties dezelfde interpretatie hebben hoe het toelatingsproces vorm wordt gegeven en welke informatie nodig is om: 'de technologische noodzaak'; 'veilig gebruik van een additief: inname berekeningen'; en 'het gebruik mag de consument niet misleiden', te bepalen. Dit bleek nu nog niet (altijd) het geval waarop de voorzitter concludeerde dat het document uiteindelijk was ontwikkeld voor intern gebruik en dat het kan worden verbeterd wanneer nodig. In ieder geval is het gebruik van het formulier een flinke verbetering. De door de werkgroep gedane aanbevelingen werden tijdens de plenaire CCFA vergadering aangenomen.

Vergadering CCFA

Hoogtepunten

Onderlinge afstemming van de toelatingen van additieven in productstandaarden en relevante toepassingen in de GSFA.

Zowel productstandaarden als de GSFA hadden tot nu toe eigen voorzieningen voor het gebruik van additieven. Dit leidde regelmatig tot ongewenste verschillen tussen beiden standaarden wat zorgde voor onduidelijkheid. In een werkgroep ter plaatse is onder leiding van Australië hard gewerkt om de GSFA in lijn te brengen met de toelatingen van additieven in *de Standard for Bouillons and Consommés*. Hierbij werd opnieuw gebruik gemaakt van de (vorig jaar) ontwikkelde beslisboom en de principes die het uitgangspunt vormen bij de onderlinge afstemming. Doel van

deze exercitie is uiteindelijk om toelatingen van additieven uit de productstandaarden op te nemen in de GFSa waarna de productstandaarden alleen nog maar verwijzen naar de GSFA en dus niet meer zelf additieven bevatten. Ook is een aanbeveling gedaan voor correcties aan vijf vleesproductenstandaards. De plenaire vergadering ging er mee akkoord om de gewijzigde *Standard for Bouillons and Consommés*, de gewijzigde GFSa en correcties aan de GFSa voorzieningen mbt de vijf vleesproductenstandaards voor adoptie voor te dragen aan het 38e Comité.

Voetnoot 161

Achtergrond

Voor de toelating en gebruik van additieven in de GFSa moet worden voldaan aan de voorwaarden van hoofdstuk 3.2 van de preamble. Deze voorwaarden zijn: het additief biedt voordelen, er is een technologische noodzaak die niet op een andere aanvaardbare manier kan worden bereikt, geen misleiding van de consument en het additief is veilig in het gebruik. Wanneer aan deze voorwaarden is voldaan wordt het additief/toepassing opgenomen in de GFSa. In de GFSa wordt bij een additief en de categorieën waar dat additief mag worden gebruikt met Notes (voetnoten) aangegeven wat de uitzonderingen, beperkingen en nadere verklaringen voor het gebruik van dat additief zijn. Een van deze Notes is Note 161.

Note 161 stelt: *Subject to national legislation of the importing country aimed, in particular, at consistency with Section 3.2 of the Preamble.* Wanneer aan een of meerdere van de voorwaarden van de preamble niet is voldaan heeft een lid (in dit geval de EU) met die Note het recht te eisen dat geïmporteerde voedingsmiddelen met die specifieke additieven/hoeveelheden voldoen aan de wetgeving van dat lid en dat producten met grotere hoeveelheden niet zullen worden toegelaten. Sinds 4 jaar wil met name de USA af van het gebruik van deze Note omdat, zo wordt gesteld, het ingaat tegen de bedoeling van de GFSa om wereldwijd geaccepteerde standaarden te ontwikkelen. De EU is het daar wel mee eens maar kan alleen akkoord gaan als bij de beoordeling van een aanvraag wordt voldaan aan de voorwaarden uit de preamble want dat gebeurde tot dusverre met name bij zoetstoffen en kleurstoffen regelmatig niet.

Dit agendapunt is de afgelopen jaren een zeer beladen onderwerp geweest tijdens de vergaderingen. Electronische werkgroepen (E-WG), respectievelijk onder voorzitterschap van NL, Zuid-Afrika, Australië en het VK hebben geprobeerd een mogelijke weg vooruit te vinden. In 2013 is na intensief "achter de schermen" onderhandelen tussen de VS en de EU, door de EU voorgesteld om acesulfame potassium, aspartam, aspartame acesulfame salt als beginexercitie te nemen om het gebruik van de Note 161 te beoordelen. Ook werd voorgesteld om te onderzoeken of alternatieve Notes gevonden zouden kunnen worden. Door een zogenaamde alternatieve Note x te ontwikkelen zou het mogelijk zijn om een belangrijk deel van de problemen op te lossen terwijl toch de voor de EU belangrijke beperkingen van het gebruik (voldoen aan de preamble) in stand zouden blijven. Met deze nieuwe note zou dan significante vooruitgang kunnen worden geboekt bij de toepassingen voor zoetstoffen in de GSFA. Dit is gunstig voor de CCFA maar ook voor het bedrijfsleven.

Na deze exercitie kon dan worden gekeken naar Notes voor de overblijvende toepassingen. Punt van discussie was wel de inhoud van de Note. Sommige leden wilden een note die alleen voor *energy reduced en no added sugar* zou gelden, anderen wilden een note to *replace sugar wholly or partly or no added sugar*. Uiteindelijk werd *energy reduced en no added sugar* voorgedragen aan de plenaire vergadering voor verdere ontwikkeling. Daar werd na een korte discussie door de voorzitter geconcludeerd dat *energy reduced en no added sugar* niet automatisch betekende dat dit voor alle zoetstoffen toepassingen zou moeten gelden maar dat, met deze oplossing wel significante vooruitgang zou worden geboekt. Dit werd in 2014 door de plenaire vergadering geaccepteerd. Een E-WG onder leiding van het VK ging hier aan werken.

CCFA 2015

Het VK presenteerde 9 aanbevelingen van de E-WG te weten: handhaaf note 161 voor een aantal voedsel categorieën; vervang Note 161 met een nieuwe Note voor een aantal toepassingen;

vervang Note 161 met een specifieke Note bij een aantal toepassingen; vervang Note 161 met een geschikte Note die het gebruik van aspartaam en acesulfame K als aroma versterker aangeeft; stoppen/intrekken van voorzieningen; en overweeg gelijkwaardige aanpassingen bij alle andere zoetstoffen.

Blijkbaar was de consensus in 2014 over de gekozen note '*energy reduced en no added sugar*' niet zo stevig als gedacht want een aantal delegaties was van mening dat de niet gekozen optie van vorig jaar te weten '*replace sugar wholly or partly or no added sugar*' wat hen betreft de beste optie was om verder te gaan maar dat zij als compromis wel een paar van de 9 aanbevelingen wilden bespreken. Dit was niet acceptabel voor andere delegaties, waaronder de EU, omdat de 9 aanbevelingen in samenhang moesten worden gezien waarbij aanbeveling 1 dan de basis zou vormen voor de verdere onderhandelingen over de andere aanbevelingen. De voorzitter concludeerde dat geen consensus kon worden bereikt over dit onderwerp en sloot daarmee de discussie af. Verdere stappen over dit onderwerp zijn niet voorzien.

Interessant is dat het document dat moet worden ingevuld bij aanpassingen of nieuwe aanvragen voor additievegebruik en dat is besproken onder het onderwerp 'GFSA', er voor moet zorgen dat de voorwaarden uit de Preamble voor het toelaten van additievetoepassingen worden gevolgd waarmee de noodzaak van nieuwe Note 161 toepassingen vervalt voor nieuwe voedseladditieven of voor wijzigingen (uitbreidingen) van bestaande voorzieningen / toepassingen!

Additieven in voedseladditieven

Een E-WG onder leiding van de EU heeft een voorstel gedaan voor een definitie van secundaire additieven en heeft onderzocht of er mogelijk potentiële inconsistenties zitten in de huidige handelswijze van de CCFA mbt secundaire additieven. Dit omdat in Codex een geconsolideerd document met informatie over secundaire additieven ontbreekt en er ook geen geharmoniseerde regels en voorwaarden zijn voor deze additieven.

Naast een voorstel voor een definitie kwam de WG met een voorstel om een nieuwe categorie '*preparations of food additives, enzymes, flavourings and nutrients*' op te nemen in de GFSA en om ook Notes, die het gebruik van deze additieven adresseren, in de GFSA op te nemen. Wanneer deze voorstellen geaccepteerd zouden worden kan worden onderzocht of dit zou moeten leiden tot aanpassingen aan de preamble. Uiteindelijk bleek er alleen steun te zijn voor de (aangepaste) definitie met de bepaling dat het een 'werkdefinitie' is. Daarnaast zal deze werkdefinitie worden vergeleken met sectie 4 van de Preamble en als blijkt dat alle aspecten van additieven in additieven in sectie 4 worden afgedekt, dan kan deze discussie worden afgesloten.

In sessie werkgroepen

Tijdens dit comité waren er 3 zogenoemde "in sessie werkgroepen", die zijn gehouden in de middag- en ochtend (pauzes) van het comité. Deze werkgroepen gingen over:

- 1) aannname en/of herziening van de ML's van voedseladditieven en hulpstoffen in bestaande Codex standaarden (voorgezeten door Australië)
- 2) het *International numbering system* (INS) (voorgezeten door Iran)
- 3) de lijst van (nieuwe) voedseladditieven voor een risicobeoordeling door de JECFA, informatie over de beschikbaarheid van informatie voor de herevaluatie van 6 met voorrang te beoordelen kleurstoffen en informatie over het commerciële gebruik van kalium diacetaat (voorgezeten door Canada)

De voorstellen van de alle 3 werkgroepen zijn plenair aangenomen.

Tijdens de werkgroep onder 3) werd door JECFA aangegeven dat vanwege de beperkte capaciteit geen prioriteitsvolgorde meer zou worden aangehouden maar dat beoordelingen zouden plaatsvinden op basis van beschikbare capaciteit en expertise.

Elektronische werkgroepen

Tijdens dit comité zijn er de volgende elektronische werkgroepen voor de volgende onderwerpen ingesteld:

- Het uitlijnen van de standaarden voor: de standaards voor cacaoboter, chocola en chocolade producten, cacaopoeders en droge mengsels van cacao en suikers en cacao massa en cacao cake onder leiding van Australië;
- GFSA (gevolgd door de fysieke werkgroep GFSA voorafgaande aan het CCFA in 2016), onder leiding van de VS, ;
- Verzamelen van informatie over, en de rechtvaardiging van, het gebruik van Nisine in voedselcategorie 08.3.2;
- INS, onder leiding van Iran;
- additieven in wijn en in algemene zin de gevolgen van additieven in wijn voor de wijnidentiteit, wijnstabiliteit etc. onder leiding van Frankrijk;
- Verdere aanpassing van de structuur van voedselcategorie 01: Gebruik van voedseladditieven voor verschillende categorieën melk en melkproducten onder leiding van Nieuw Zeeland.

Volgende vergadering

De CCFA vergadering in 2016 vindt plaats van 14-18 maart 2015. De exacte locatie zal later bekend worden gemaakt op de website van de Codex Alimentarius.